

Öğretmenlerin Mesleki Motivasyon Düzeyleri ile Sınıf Rehberlik Uygulamaları Arasındaki İlişki

Naciye AYNAS¹ , Suat AYNAS² , Cahit ATSIZ³

Öz: Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin, mesleki motivasyon düzeylerini ve sınıf rehberlik uygulamalarını çeşitli değişkenlere göre incelemek ve mesleki motivasyonları ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Araştırmanın örneklemini Hakkâri il ve ilçelerinde mevcut eğitim kurumlarının ilköğretim birinci ve ikinci kademe ve ortaöğretim kademelerinde görev yapmakta olan 347 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış ve veriler “Mesleki Motivasyon Ölçeği” ve “Öğretmenlerin Rehberlik Uygulamaları Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerde farklılaşma olup olmadığını tespit etmek üzere öğretmenlerin cinsiyetleri ve eğitim düzeyleri değişkenleri için bağımsız gruplar için t testi, yaşları, mesleki deneyimleri, görev yaptıkları okul kademeleri ve branşları için tek yönlü varyans analizi, mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi belirlemek için ise pearson korelasyon katsayısı analizi kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularında öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri oldukça yüksek çıkmıştır. Öğretmenlerin mesleki motivasyonları yaş, cinsiyet, mesleki deneyim ve branş değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılaşma göstermemiştir. Görev yaptıkları okul kademesi ve eğitim düzeyleri bakımından ise anlamlı farklılaşmalar gözlenmiştir. Öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulama düzeyleri de yüksek düzeyde bulunmuş olup yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, görev yapılan okul kademesi, eğitim düzeyi ve branş bakımından anlamlı bir farklılaşma göstermemiştir. Öğretmenlerin mesleki motivasyonları ve sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişki orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Öğretmen, mesleki motivasyon, sınıf rehberlik uygulamaları

The Relationship between Teachers' Professional Motivation Levels and Classroom Guidance Practices

Abstract: The aim of this study is to examine the professional motivation levels of teachers and classroom guidance practices according to various variables and to determine the relationship between their professional motivation and classroom guidance practices. The sample of the study consists of 347 teachers working in primary, secondary and high school levels of existing educational institutions in Hakkari province and its districts. The relational screening model was used in the study and the data were obtained with the “Professional Motivation Scale” and “Teachers' Guidance Practices Scale”. In order to determine whether there is a difference in the data obtained from the study, t-test for independent groups was used for the variables of teachers' gender and education level, one-way variance analysis was used for

Geliş tarihi/Received: 07.09.2024

Kabul Tarihi/Accepted: 02.12.2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Hakkâri Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, naciyeaynas@hakkari.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6128-1382

² Arş Gör., Hakkari Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, suataynas@hakkari.edu.tr, ORCID:0000-0002-7139-919X

³ Öğretmen, Hakkâri İl Millî Eğitim Müdürlüğü, cahitrdm@gmail.com, ORCID:0009-0009-4497-4097

Atf için / To cite: Aynas, N., Aynas, S., & Atsız, C. (2024). Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişki. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 869-892. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1544325>

their age, professional experience, school levels and branches they work in, and Pearson product-moment correlation analysis was used to determine the relationship between professional motivation levels and classroom guidance practices. The findings of the study revealed that the professional motivation levels of teachers were quite high. The professional motivations of teachers did not show any significant difference in terms of age, gender, professional experience and branch variables. Significant differences were observed in terms of school levels and education levels they work in. The teachers' classroom guidance practice levels were also found to be high and did not show any significant difference in terms of age, gender, professional experience, school level, education level and branch. The relationship between teachers' professional motivation and classroom guidance practices was found to be moderate, positive and significant.

Keywords: Teacher, professional motivation, classroom guidance practices

Giriş

Bütün meslek gruplarında mesleğini sevmek, mesleğini icra ederken mutlu olmak, daha iyisini yapabilmek için kendini değerlendirme ve geliştirme çabası içinde olmak, bireyin verimliliğini arttırmada oldukça etkilidir. Bireyin içine girdiği bu çaba onun motivasyonu ile yakından ilişkilidir. Motivasyon, bireyin güdülenmesi, istekli hale gelmesi, teşvik edilmesi anlamına gelmektedir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2018). Motivasyon, davranışın, başlamasını sağlayan, onu hedefe yönlendiren, ona enerji veren bir güç, şiddetini ve sürdürülmesini açıklamaya çalışan teorik bir yapıdır (Bayrakçeken vd. 2021; Bursalıoğlu, 2002; Gömleksiz & Serhatlıoğlu, 2013).

Motivasyon hem işi yapanın performansında hem de beraber çalıştığı örgütün performansında önemli role sahiptir (Ada vd., 2013). Bireyin davranışlarını güdüleyen, kendini o işe vermesini, istekle ve keyifle işini yapmasını sağlayan itici güç motivasyondur. İşlerine motive olmuş bireyler, belirli amaçlara doğru harekete geçme konusunda isteklidirler. Yaptığı işten memnun olan, o işi severek yapan, başarıya odaklanan bir insan, çalıştığı kurumun verimliliğinin yükselmesine de önemli bir katkı sağlayabilir. Bu durum bütün meslek gruplarında geçerli olduğu gibi öğretmenler için de geçerlidir. Öyle ki öğretmenlik mesleğini icra eden bir birey için mesleki motivasyon düzeyi ve ortaya koyacağı performans, yetiştireceği bireyler ve onlara katkılarını önemli derecede etkileyecektir. Öğretmenlerin motivasyon düzeyleri ile eğitim-öğretim faaliyetlerinin niteliğinin birbiriyle doğru orantılı olduğu söylenebilir (Yılmaz & Aslan, 2013). Üst düzey mesleki motivasyona sahip öğretmenler, okullarda eğitim programlarının uygulamaya geçirilmesinde en yüksek başarı şansına sahip olan kişilerdir. Öğretmenlerin motivasyonunun yüksek olması, işin severek yapılmasını ve bu doğrultuda eğitim öğretimin sürecinin daha verimli geçmesini sağlayacaktır (Aycan, 2020).

Öğretmenler okullarda bir dersi yürütmenin yanı sıra başka bazı görev ve sorumlulukları yerine getirmekle de yükümlüdürler. Bunlardan biri de sınıf rehberlik uygulamalarıdır. Eğitim sürecinde, öğrencinin tüm gelişimi ve uyumunda öğretmenin etkin ve önemli bir işlevi vardır. Bu durum, öğretmeni rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde anahtar konumuna sokar (Yeşilyaprak, 2005). Sınıf rehberlik uygulamaları anaokulundan ortaöğretimin sonuna kadar yürütülen uygulamalardır. Bireye eğitim hayatı süresince sunulan bilgi ve becerilerin yanı sıra onları sahip oldukları potansiyelleri, yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda yönlendirmek, karar verme sürecinde profesyonel hizmet sunmak artık eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Çağdaş insan, çevresine sağlıklı bir şekilde uyum sağlayan, kendini gerçekleştirebilen insandır Eğitimin temel hedefi de insana bunu sağlayacak bir ortam hazırlamaktır (Taneri, 1986). Nitekim bireye ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim sunmayı amaçlayan ilköğretim ve ortaöğretim programları, aynı

zamanda sağlıklı bir gelişim süreci içerisinde, bireyin okul içi ve okul dışı çevresine uyum sağlama sürecinde de bireye destek sağlamayı amaç edinmiş rehberlik faaliyetleri ile desteklenmektedir. İlköğretim ve ortaöğretim kademelerinin sınıf rehberlik programlarında “Türk Millî Eğitim Sisteminin Genel Amaçları incelendiğinde “öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirme, birlikte iş görme alışkanlığı kazandırma, hayata hazırlama kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlama, beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirme” şeklinde doğrudan rehberlik hizmetlerine vurgu yapan unsurlar dikkat çekmektedir (MEB, 2018). Sınıf rehberlik uygulamalarının öğrenciyi tanıma, öğrencinin ihtiyacı doğrultusunda destek sunma bakımından okul rehberlik servisi uygulamaları için de büyük önem taşıdığı söylenebilir. Nitekim sınıf rehber öğretmenlerinden rehberlik uygulamaları ile okul rehberlik uygulamalarını desteklemeleri ve geliştirmeleri beklenmektedir (Yeşilyaprak, 1999). Bu ifadeler doğrultusunda eğitim-öğretim sürecinin her aşamasında rehberlik faaliyetlerinin öğrenci gelişiminde önemli bir yeri olduğu söylenebilir (Can & Gündüz, 2016).

Öğretmenler sınıf rehber öğretmeni olarak atandıkları sınıflarda, rehberlik uygulamalarını yürütürler. Sınıf rehberlik uygulamalarının verimli ve nitelikli bir şekilde sürdürülmesini sağlayan birçok etmen vardır; bunlardan birinin de öğretmenlerin mesleğe yönelik motivasyonları olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin eğitim-öğretim faaliyetlerini yerine getirirken her alanda öğretmen performansına etki ettiği bilinmektedir. Öğretmen performansı “öğretmenlerin okulun hedeflerine yönelik yaptıkları katkıların tümü” olarak belirtilmiştir (Özdemir & Yirmibeş, 2016). Okulun hedeflerine yönelik öğretmenin sağladığı önemli katkılardan biri de sınıf rehberlik uygulamalarıdır. Dolayısıyla öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde de etkili olduğu düşünülmektedir.

Alanyazında öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerini inceleyen birçok çalışma mevcuttur (Ör; Aksel, 2016; Algan, 2021; Arslantaş vd., 2018; Aycan, 2020; Ceviz, 2018; Ekici vd., 2024; Güteryüz, 2017; Güneş, 2021; Kaçmaz, 2020; Karademir & Demirbağ, 2023; Karayol & Eroğlu, 2020; Nur & Erkiş, 2023; Polat, 2010; Satan, 2021). Bu araştırmalarda öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri doğrudan ya da farklı değişkenler ile ilişkileri bakımından incelenmiştir. Ayrıca araştırmaların kapsamında öğretmenlerin mesleki motivasyonları yaş, cinsiyet, mesleki deneyim gibi birçok demografik değişken bakımından da incelenmiştir. Alanyazında rehberlik uygulamalarına yönelik yapılan çalışmaların ise genellikle okul rehberlik servisi uygulamaları ile ilgili olduğu, öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarına ilişkin çalışmaların ise sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Kurt, (2020) çalışmasında okul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışlarının, sınıf rehber öğretmenlerinin gerçekleştirmiş olduğu rehberlik uygulamalarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çilekar, (2014) müdürlerin okullardaki rehberlik uygulamalarına yönelik liderliği ile rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi incelemiş ve pozitif bir ilişki tespit etmiştir Terekeci'nin, (2010) çalışmasında sınıf rehberlik uygulamalarında öğretmen yeterliliğinin önemli bir yordayıcı olduğu bulunmuştur; Kılıç (2010) sınıf öğretmenlerinin kendi rehberlik görev bilinci ve bilgileri arasında pozitif bir ilişki belirlemiştir. Bu araştırmalarda sınıf rehberlik uygulamalarına yönelik bazı demografik değişkenler de incelenmiştir. Ancak sınırlı sayıda olması dikkat çekicidir. Alanyazın taramasında

öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin sınıf rehberlik uygulamaları üzerindeki etkisini konu alan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Sınıf rehberlik uygulamaları eğitim-öğretim faaliyetlerinin vazgeçilmez bir parçası ve aynı zamanda tamamlayıcısıdır (Yeşilyaprak, 2005). Bu uygulamalar ile öğrencinin eğitim-öğretim sürecinden maksimum verim almalarını sağlamak amaçlanmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarına etki eden her unsurun dikkatle ele alınması önemlidir. Bu unsurlardan biri olduğu düşünülen itici güç yani mesleki motivasyon düzeyinin öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarına ne düzeyde etki ettiğini belirlemek, eğitim-öğretim sürecinin sınıf rehberlik uygulamaları boyutunun daha nitelikli hale gelmesini sağlamak adına önemli görülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada, öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ve sınıf rehberlik uygulamalarına yönelik algılarını belli demografik değişkenlere yönelik belirlemek ve öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi belirleyerek mesleki motivasyonun sınıf rehberlik uygulamalarını yordama düzeyini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen problemlere yanıt aranmıştır.

1. Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarına ve sınıf rehberlik uygulamalarına yönelik algıları ne düzeydedir?

2. Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ve sınıf rehberlik uygulamalarına yönelik algıları yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, görev yapılan okul kademesi, eğitim düzeyi ve branşlarına göre farklılık göstermekte midir?

3. Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

4. Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri sınıf rehberlik uygulamalarını anlamlı olarak yordamakta mıdır?

Bu çalışmada temel varsayım öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu yönündedir. Bu çalışmada ortaya çıkacak sonucun öğretmen yetiştirme sürecinde ve öğretmenlik mesleğinin uygulanması sürecinde dikkate alınarak mesleki motivasyonu arttırmaya yönelik faaliyetlerin sunulmasına, sınıf rehberlik uygulamalarından maksimum verim alınmasını sağlayacak yan unsurların dikkate alınarak programların bu kapsamda yeniden gözden geçirilmesi adına bir temel oluşturacağı ve ayrıca alanyazında bu kapsamda yapılan ilk çalışma olması sebebi ile alana da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nicel yöntemlerden tarama modeli kapsamında olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da günümüzdeki bir durumu var olan mevcut haliyle tasvir etmeyi amaçlayan araştırma modelidir. Araştırmaya konu olan olay, mevcut koşullar çerçevesinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2011). Tarama modelleri genel tarama ve ilişkisel tarama olmak üzere iki kategoride ele alınır. Genel tarama modeli, “bir probleme ilişkin katılımcıların görüş, beceri ve tutum vb. özelliklerinin belirlendiği araştırmalar” (Büyüköztürk vd., 2015) şeklinde ifade edilmektedir. İlişkisel tarama modelinde ise, iki ya da daha fazla değişken arasında, birlikte bir değişimin varlığını tespit etmeyi

amaçlayan bir tarama söz konusudur (Karasar, 2011). Bu araştırmada öğretmenlerin mesleki motivasyonları ve sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi incelemek ve mesleki motivasyon düzeyinin sınıf rehberlik uygulamalarını yordama düzeyini belirlemek amaçlandığından ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri, bağımlı değişkeni ise sınıf rehberlik uygulamalarıdır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini, Hakkâri il ve ilçelerinin ilkököl, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem ise evreni temsilen 347 öğretmenden oluşmaktadır. Örneklem, sahip olduğu özelliklere ilişkin bilgi toplamak üzere çalışılan evrenden seçilen sınırlı bir parça olarak ifade edilmektedir (Büyüköztürk vd., 2015). Bu araştırmada örneklem türü olarak amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme türü tercih edilmiştir. Bu örnekleme türü araştırmacının kendisine yakın ve ulaşması kolay olan bir durumu seçmesine olanak tanır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Bu örnekleme türünün seçilmesindeki amaç zaman, emek ve masraf bakımından tasarruf etmektir. Çalışmaya katılım sağlayan öğretmenlerin bazı demografik özelliklerine ilişkin dağılımları tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Demografik değişkenler	Kategoriler	N	%
Yaş	20-25	46	13.3
	26-30	155	44.7
	31-40	141	40.6
	41 ve üstü	5	1.4
Cinsiyet	Kadın	183	52.7
	Erkek	164	47.3
Mesleki deneyim (yıl)	1-5	199	57.3
	6-10	121	34.9
	11-15	22	6.3
	16-20	4	1.2
	21 yıl ve üzeri	1	0.3
Okul Kademesi	İlkokul	116	33.4
	Ortaokul	115	33.1
	Lise	116	33.4
Eğitim düzeyi	Lisans	312	89.9
	Lisansüstü	35	10.1
Branş	Sınıf	116	33.4
	Sosyal Bilgiler	19	5.5
	Din K.ve Ahlak.B	20	5.8
	İ.Ö.Matematik	22	6.3
	Türkçe	22	6.3
	Fen Bilimleri	16	4.6
	İngilizce	22	6.3
	Beden eğitimi	10	2.9
	Lise Matematik	10	2.9
	Kimya	5	1.4
	Felsefe	9	2.6
	Türk Dili ve Edb.	15	4.3
	Bivoloji.	5	1.4

Fizik	6	1.7
Coğrafya	9	2.6
Tarih	12	3.5
Diğer	29	8.4
Toplam	347	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmanın katılımcılarının yaş dağılımının %13.3'ünün 20-25 yaşları arasında (n=46), %44.7'sinin 26-30 yaşları arasında (n=155), %40.6'sının (n=141) 31-40 yaşları arasında ve %1.4'ünün de 41 yaş ve üstü (n=5) olduğu görülmektedir. Bu durumda çalışmanın katılımcılarının genellikle genç yaş grubundan (20-40 yaş aralığında) oluştuğu söylenebilir. Tablo 1'den katılımcılar cinsiyet dağılımı bakımından %52,7'si kadın ve %47,3'ü de erkek olarak görülmektedir. Tablo 1 mesleki deneyi bakımından incelendiğinde katılımcıların %57,3'ünün 1-5 yıldır, %34,9'unun 6-10 yıl, %6,3'ünün 11-15, %1,2'sinin 16-20 ve %0,3'ünün de 21 yıl ve üstü deneyime sahip öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. bu durumda katılımcıların genellikle mesleklerinin ilk yıllarında olan (1-10 yıl) öğretmenlerden oluştuğu söylenebilir. Tablo 1 öğretmenlerin görev yaptıkları okul kademesine göre incelendiğinde katılımcıların %33,4'ünün ilkokulda, %33,1'inin ortaokulda ve %33,4'ünün lisede görev yapan öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların dağılımın kademeler bakımından birbirine yakın oranlarda olduğu söylenebilir. Katılımcıların %89,9'unun lisans düzeyinde, %10,1'ininde de lisansüstü eğitime sahip olduğu tabloda ulaşılan bilgiler arasındadır. Tablo 1'e göre araştırmanın katılımcıları çeşitli branşlardan oluşmaktadır. En fazla katılımcının %33,4 oranında sınıf öğretmenleri olduğu, bunu %6,3 oranında bazı ana ders öğretmenlerinin (Türkçe, i.ö.matematik, İngilizce) takip ettiği söylenebilir.

Veri toplama araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak "kişisel bilgi formu", "mesleki motivasyon ölçeği" ve "öğretmenlerin rehberlik uygulamaları ölçeği" kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu çalışmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine (yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, görev yapılan okul kademesi, eğitim düzeyi ve branş) ilişkin bilgileri belirlemek amacıyla çalışmacı tarafından oluşturulmuştur.

"Mesleki motivasyon ölçeği" öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını ölçmek üzere Ceviz (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5li likert tipinde (Hiç Katılmıyorum:1 – Tamamen Katılıyorum:5) ve 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin 5 alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlar "mesleğin yapılmasından duyulan keyif", "mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer", "mesleğe duyulan bağlılık", "mesleki fedakârlık ve özveri", "başkalarının yaşamına duyulan katkı" şeklindedir. Ölçeğin alt boyutlara ait Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı değerleri: mesleğin yapılmasından duyulan keyif ,90, mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değere ,79, mesleğe duyulan bağlılık ,81, mesleki fedakârlık ve özveri ,72, başkalarının yaşamına duyulan katkı ,78 olarak bulunmuştur. Ölçeğin geneline ilişkin toplam Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı ,94 ise şeklinde bulunmuştur.

Araştırmada öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarını ölçmek üzere kullanılan ölçek ise Terekeci (2010) tarafından geliştirilmiş olan "öğretmenlerin rehberlik uygulamaları ölçeği" dir. Bu ölçek de 5li likert tipinde olup 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçeklere verilen cevaplar öğretmenlerinin ifadelerine katılma derecelerine göre Bana Hiç Uymuyor, Bana Çok Az Uymuyor,

Bana Biraz Uyuyor, Bana Uyuyor, Bana Tamamen Uyuyor şeklinde gruplandırılmıştır. Ölçek tek boyutta toplanmıştır ve Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı .94 olarak belirtilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada “mesleki motivasyon ölçeği” ve “sınıf rehberlik uygulamaları ölçeği”nden elde edilen veriler SPSS 24 veri analiz programı ile analiz edilmiştir. Analiz öncesi verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek üzere çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır. Normallik testinde verilerin dağılımlarının -1.00 ve +1.00 aralığında olduğu tespit edilmiş ve dolayısıyla verilerin analizinde parametrik testler kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerini ve sınıf rehberlik uygulamalarına yönelik algı düzeylerini belirlemek için yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Öğretmenlerin mesleki motivasyon ve sınıf rehberlik uygulamalarının cinsiyet ve eğitim düzeyi bakımından anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemede bağımsız gruplar t-testi, yaş, mesleki deneyim ve branş değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin sınıf rehberlik uygulamalarını yordama durumunu belirlemeye yönelik basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırma soruları doğrultusunda yapılan analizlerin sonuçlarına yer verilmiştir. Araştırmanın birinci sorusu “Öğretmenlerin mesleki motivasyonları ve sınıf rehberlik uygulamalarına yönelik algıları ne düzeydedir?” şeklindedir. Bu soruya ilişkin ulaşılan veriler tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2

Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ve sınıf rehberlik uygulamalarına yönelik algı düzeylerine ilişkin betimsel istatistikler

Boyutlar	N	$\bar{x}$	min	max	Ss
Mesleğin yapılmasından duyulan keyif	347	4.54	2.73	5.00	.57
Başkalarının yaşamına sunulan katkı	347	4.56	2.75	5.00	.46
Mesleğe duyulan bağlılık	347	2.98	1.00	4.20	.52
Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer	347	3.25	1.80	5.00	.41
Mesleki fedakârlık ve özveri	347	4.29	2.40	5.00	.40
Mesleki motivasyon_ort	347	4.03	2.57	4.57	.31
Sınıf rehberlik uygulamaları	347	4.17	2.67	5.00	.47

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki motivasyon ölçeğinin tamamından aldıkları puanların ortalaması 4.03, “mesleğin yapılmasından duyulan keyif” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması 4.54, “başkalarının yaşamına sunulan katkı” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması 4.56, “mesleğe duyulan bağlılık” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması 2.98, “mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması 3.25, “mesleki fedakârlık ve özveri” alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması 4.29 şeklindedir. Bu durumda katılımcıların en yüksek puan

ortalaması “başkalarının yaşamına sunulan katkı” alt boyutunda iken, en düşük puan ortalamasının ise “mesleğe duyulan bağlılık” alt boyutunda olduğu görülmektedir. Tablo 2’deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamaları ölçeğinden aldıkları puanların ortalaması 4.17, minimum puan 2.67 ve maksimum puan ise 5.00 şeklindedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ve sınıf rehberlik uygulamalarına yönelik algıları yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, görev yapılan okul kademesi, eğitim düzeyi ve branşlarına göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Ede edilen bulgular aynı tablolarda beraber belirtilmiştir.

Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının yaş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA testi sonuçları tablo 3’te belirtilmiştir.

Tablo 3

Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamalarının yaş değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KO	KT	Sd	F	p
Mesleğin yapılmasından duyulan keyif	G. arası	.051	.154	2	.304	.823
	G. içi	.169	57.999			
	Toplam		58.153			
Başkalarının yaşamına sunulan katkı	G. arası	.104	.312	2	.600	.616
	G. içi	.174	59.555			
	Toplam		59.868			
Mesleğe duyulan bağlılık	G. arası	.279	.838	2	1.001	.392
	G. içi	.279	94.678			
	Toplam		96.516			
Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer	G. arası	.255	.765	2	1.176	.319
	G. içi	.217	74.388			
	Toplam		75.153			
Mesleki fedakârlık ve özveri	G. arası	.025	.075	2	.075	.973
	G. içi	.333	114.243			
	Toplam		114.319			
Mesleki motivasyon_ort	G. arası	..04	.128	2	.430	.731
	G. içi	3	34.136			
	Toplam	.100	34.265			
Sınıf rehberlik uygulamaları	G. arası	.054	.162	3	.233	.873
	G. içi	.232	79.439			
	Toplam		79.602			

Tablo 3’teki verilerde, katılımcıların mesleki motivasyon düzeylerinin ve sınıf rehberlik uygulamalarının yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma göstermediği görülmektedir ($p>.05$).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının cinsiyete göre değişkenlik gösterip göstermediğine ilişkin yapılan bağımsız t-testi sonuçları tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4

Öğretmenlerin mesleki motivasyonları ve sınıf rehberlik uygulamalarının cinsiyet değişkenine ilişkin bağımsız t testi sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	SS	sd	t	p*
Mesleğin yapılmasından duyulan keyif	Kadın	183	4.53	.41	347	-.831	.407
	Erkek	164	4.56	.40			
Başkalarının yaşamına sunulan katkı	Kadın	183	4.56	.41	347	-.010	.992
	Erkek	164	4.57	.42			
Mesleğe duyulan bağlılık	Kadın	183	2.95	.51	347	-1.090	.276
	Erkek	164	3.01	.54			
Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer	Kadın	183	3.25	.47	347	-.131	.896
	Erkek	164	3.26	.46			
Mesleki fedakârlık ve özveri	Kadın	183	4.25	.58	347	-1.228	.220
	Erkek	164	4.33	.56			
Mesleki motivasyon_ort	Kadın	183	4.01	.30	347	-1.110	.268
	Erkek	164	4.05	.32			
Sınıf rehberlik uygulamaları	Kadın	183	4.17	.47	345	-.346	.730
	Erkek	164	4.18	.48			

*p≤ .05

Tablo 4'teki veriler incelendiğinde araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin ve sınıf rehberlik uygulamalarının cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir (p>.05).

Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının mesleki deneyimlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlemek üzere yapılan ANOVA testi sonuçları tablo 5'te belirtilmiştir.

Tablo 5

Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının mesleki deneyim değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KO	KT	Sd	F	p
Mesleğin yapılmasından duyulan keyif	G. arası	.142	.570	4	.846	.497
	G. içi	.168	57.583			
	Toplam		58.153			
Başkalarının yaşamına sunulan katkı	G. arası	.120	.480	4	.692	.598
	G. içi	.174	59.387			
	Toplam		59.868			
Mesleğe duyulan bağlılık	G. arası	.253	1.012	4	.906	.461
	G. içi	.279	95.504			
	Toplam		96.516			

Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer	G. arası	.208	.833	4	.958	.431
	G. içi	.217	74.321			
	Toplam		75.153			
Mesleki fedakârlık ve özveri	G. arası	.142	.569	4	.428	.789
	G. içi	.333	113.570			
	Toplam		114.319			
Mesleki motivasyon_ort	G. arası	.026	.105	4	.263	.902
	G. içi	.100	34.160			
	Toplam		34.265			
Sınıf rehberlik uygulamaları	G. arası	.033	.162	4	.144	.966
	G. içi	.232	79.439			
	Toplam		79.602			

Tablo 5'teki veriler araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının mesleki deneyimlerine göre farklılaşmadığını göstermektedir ($p>.05$).

Araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının görev yapılan okul kademesi bakımından farklılaşıp farklılaşmadığına belirlemek üzere yapılan ANOVA testi sonuçları tablo 6'da belirtilmiştir.

Tablo 6

Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının görev yaptıkları okul kademesine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KO	KT	Sd	F	P*	Anlamlı Fark **
Mesleğin yapılmasından duyulan keyif	G. arası	.008	.015	2	.045	.956	
	G. içi	.169	58.138				
	Toplam		58.153				
Başkalarının yaşamına sunulan katkı	G. arası	.019	.038	2	.110	.896	
	G. içi	.174	59.830				
	Toplam		59.868				
Mesleğe duyulan bağlılık	G. arası	.956	1.911	2	3.475	.032	1-2
	G. içi	.275	94.605				
	Toplam		96.516				
Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer	G. arası	.440	.881	2	2.039	.132	
	G. içi	.216	74.273				
	Toplam		75.153				
Mesleki fedakârlık ve özveri	G. arası	1.478	2.956	2	4.565	.011	1-2
	G. içi	.324	111.363				
	Toplam		114.319				
Mesleki motivasyon_ort	G. arası	.189	.379	2	1.922	.148	
	G. içi	.099	33.886				
	Toplam		34.265				
Sınıf rehberlik uygulamaları	G. arası	.182	.363	2	.789	.455	
	G. içi	.230	79.238				
	Toplam		79.602				

* $p \leq .05$ ** (İlkokul=1, Ortaokul=2, Lise=3)

Tablo 6 incelendiğinde araştırma katılımcılarının görev yaptıkları okul kademesine göre mesleki motivasyonlarının bazı alt boyutlarda farklılaştığı görülmektedir. Tablo ayrıntılı incelendiğinde “mesleğe duyulan bağlılık” ($p=0.32$) ve “mesleki farkındalık ve özveri” ($p=0.11$) alt boyutlarında gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($p<.05$) görülmektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Post Hoc testi (scheffe) sonuçlarına bakıldığında, farkın her iki alt boyutta da ilköğretim birinci ve ikinci kademelerinde görev yapan öğretmenler arasında ve ilköğretim birinci kademede görev yapan öğretmenler lehine olduğu görülmektedir. Tablo 6’daki verilerde araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarının görev yaptıkları okul kademesine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>.05$).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşma düzeyleri bağımsız gruplar t-testi ile test edilmiş, sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının eğitim düzeyi değişkenine ilişkin t-testi testi sonuçları

Boyutlar	Eğitim düzeyi	n	$\bar{x}$	SS	sd	t	p*
Mesleğin yapılmasından duyulan keyif	Lisans	312	4.54	.41	347	-.897	.371
	Lisansüstü	35	4.60	.33			
Başkalarının yaşamına sunulan katkı	Lisans	312	4.57	.41	347	.834	.405
	Lisansüstü	35	4.51	.39			
Mesleğe duyulan bağlılık	Lisans	312	2.98	.53	347	.491	.624
	Lisansüstü	35	3.04	.47			
Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer	Lisans	312	3.28	.45	347	3.37	.001
	Lisansüstü	35	3.01	.48			
Mesleki fedakârlık ve özveri	Lisans	312	4.31	.56	347	1.98	.048
	Lisansüstü	35	4.10	.62			
Mesleki motivasyon_ort	Lisans	312	4.04	.30	347	1.279	.202
	Lisansüstü	35	3.96	.35			
Sınıf rehberlik uygulamaları	Lisans	312	4.17	.47	347	-.852	.395
	Lisansüstü	35	4.18	.48			

* $p \leq .05$

Tablo 7’ye bakıldığında mesleki motivasyon ölçeğinin “mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer” ($p=0.01$). ve “mesleki fedakarlık ve özveri” ($p=.048$) alt boyutlarında anlamlı bir farklılık gözlenmektedir ($p<.05$). Her iki alt boyutta da farkın, ortalaması yüksek olan lisans grubu lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin mesleki motivasyonları ve sınıf rehberlik uygulamalarında branşları bakımından farklılaşma olup olmadığını belirlemek üzere yapılan ANOVA testine ilişkin elde edilen bulgular tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının ve sınıf rehberlik uygulamalarının branş değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KO	KT	Sd	F	p
Mesleğin yapılmasından duyulan keyif	G. arası	.129	2.060	16	.757	.734
	G. içi	.170	56.093			
	Toplam		58.153			
Başkalarının yaşamına sunulan katkı	G. arası	.145	2.321	16	.832	.649
	G. içi	.174	57.547			
	Toplam		59.868			
Mesleğe duyulan bağlılık	G. arası	.383	6.129	16	1.399	.140
	G. içi	.274	90.387			
	Toplam		96.516			
Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer	G. arası	.157	.2.518	16	.715	.779
	G. içi	.220	72.635			
	Toplam		75.153			
Mesleki fedakârlık ve özveri	G. arası	.288	4.603	16	.855	.610
	G. içi	.332	109.715			
	Toplam		114.319			
Mesleki motivasyon ort	G. arası	.090	1.143	16	.907	.562
	G. içi	.099	32.822			
	Toplam		34.265			
Sınıf rehberlik uygulamaları	G. arası	.170	.162	16	.728	.766
	G. içi	.233	79.439			
	Toplam		79.602			

Tablo 8'deki veriler incelendiğinde öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ve sınıf rehberlik uygulamalarının branşa göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı gözlenmektedir ($p>.05$).

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" şeklindedir. Bunu belirlemek için yapılan korelasyon analizi bulguları tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9

Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları

	Sınıf rehberlik uygulamaları	
Mesleğin yapılmasından duyulan keyif	r	.457**
	p	.000
	n	347
Başkalarının yaşamına sunulan katkı	r	.486**
	p	.000

	n	347
Mesleğe duyulan bağlılık	r	-.056
	p	.296
	n	347
Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer	r	.195**
	p	.000
	n	347
Mesleki fedakârlık ve özveri	r	.423**
	p	.000
	n	347
Mesleki motivasyon_ort	r	.465**
	p	.000
	n	347

**p<.01

Korelasyon katsayısı 0.70-1.00 arasında olduğunda yüksek; 0.70- 0.30 arasında olduğunda orta; 0.30-0.00 olması durumunda ise düşük düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk vd., 2015: 31). Tablo 9'daki veriler bu kriterler doğrultusunda incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında orta düzeyde ($r=0.465$) pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki; Mesleğin yapılmasından duyulan keyif alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında orta düzeyde ($r=0.457$) pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki; başkalarının yaşamına sunulan katkı alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında orta düzeyde ($r=0.486$) pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki; Mesleğe duyulan bağlılık alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında negatif yönde ($r=-0.056$) ancak anlamlı olmayan ($p=0.296>0.05$) bir ilişki; Mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında düşük düzeyde ($r=0.195$) pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki; Mesleki fedakârlık ve özveri alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında orta düzeyde ($r=0.423$) pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi "Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri sınıf rehberlik uygulamalarını anlamlı olarak yordamakta mıdır?" şeklindedir. Bu alt problem çerçevesinde yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonuçları tablo 10'da belirtilmiştir.

Bağımsız değişken	Bağımlı değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Öğretmenlerin Mesleki motivasyon düzeyleri	Sınıf rehberlik uygulamaları	0.894	.075	.540	1.872	.000
					11.912	
R=0.540		R ² = 0.291	F= 141.893	p=0.000		

Tablo 10'a göre öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin sınıf rehberlik uygulamalarının pozitif yönde anlamlı bir şekilde yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir ($R=.540$; $R^2=.291$; $F= 141.893$; $p<.05$). Tablo 10'a göre öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri sınıf rehberlik uygulamalarındaki değişimin %29'unu açıklamaktadır. Bu değerlere göre öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinde meydana gelecek bir birimlik artışın sınıf rehberlik uygulamalarında .540'lık bir artışa sebep olacağı söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada öğretmenlerin mesleki motivasyonları ile sınıf rehberlik uygulama düzeylerini bazı demografik değişkenlere göre incelemek ve öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi belirleyerek mesleki motivasyonun sınıf rehberlik uygulamalarını yordama düzeyini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin mesleki motivasyon ve sınıf rehberlik uygulama düzeylerini belirlemek üzere yapılan analizler sonucunda çalışmaya katılım sağlayan öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının genel ortalamasının ($\bar{x}=4.03$) yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç alanyazında mevcut bazı çalışmaların (Ekici vd., 2024; Karademir & Demirbağ, 2023; Algan, 2021; Satan, 2021; Güneş, 2021; Kaçmaz, 2020; Aycan, 2020; Ceviz, 2018; Güteryüz, 2017; Aksel, 2016; Polat, 2010) sonuçları ile de benzerlik göstermektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin yaptıkları mesleklerinden tatmin oldukları, okula aidiyet hissettikleri, mesleklerini yapmaktan mutlu oldukları ifade edilebilir. Ancak öğretmenlerin mesleki motivasyonları üzerine yapılan bazı çalışmalarda (Arslantaş vd., 2018; Dur, 2014; Kurt, 2013;) ise öğretmenlerin orta düzeyde mesleki motivasyona sahip olduklarını ortaya çıkarmışlardır. Bu farklılaşma çalışmaya katılım sağlayan öğretmenlerin çalıştıkları okulun koşulları ya da yönetim ile ilişkilerinden kaynaklanmış olabilir. Mesleki motivasyon ölçeğinin alt boyutlarına bakıldığında mesleğin yapılmasından duyulan keyif ($\bar{x}=4.54$), başkalarının yaşamına sunulan katkı ($\bar{x}=4.56$) ve mesleki fedakârlık ve özveri ($\bar{x}=4.29$) alt boyutlarının puan ortalamalarının da oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin diğer alt boyutlarından mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer ($\bar{x}=3.25$) orta düzeyde mesleğe duyulan bağlılık ise ($\bar{x}=2.98$) düşük düzeyde bulunmuştur. Bu sonuçlar öğretmenlik mesleğinin son zamanlarda yaşadığı itibar kaybıyla ve düşük gelir getiren bir meslek haline gelmiş olması ile ilişkili olabilir. Çalışmada ortaya çıkan bu sonuçlar Algan, (2021)'in yaptığı tezin sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Akpınar vd.(2021) ise mesleki motivasyon alt ölçeklerine ilişkin farklı sonuçlara ulaşmıştır. Bu farklılaşma belirgin bir gerekçe ile ilişkilendirilemeyip çalışmanın katılımcılarının farklılığından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir. Öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarına ilişkin puan ortalamaları oldukça yüksek düzeyde ($\bar{x}=4.17$) bulunmuştur. Kurt (2020) araştırmasında öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulama algılarını orta düzeyde ($\bar{x}=3.90$) bulmuştur. Alanyazında bu kapsamda sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmüştür.

Araştırmada öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri üzerinde yaşın istatistiksel açıdan anlamlı bir etki oluşturmadığı ortaya çıkmıştır ($p>.05$). Bu sonuç araştırma katılımcılarının birbirine yakın yaş aralığında bulunmasından kaynaklı olabilir. Araştırmanın bu sonucuna benzer bir sonuç Karayol & Eroğlu (2020) ve Arslantaş vd., (2018)'nin çalışmalarında da ortaya çıkmıştır. Alanyazında araştırma sonucundan farklı olarak öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin yaş faktörüne göre farklılaştığı sonucuna ulaşan çalışmalar (Ekici vd., 2024; Algan, 2021; Ceviz, 2018; Ertürk, 2016) da gözlenmektedir. Öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamaları yaş değişkeni bakımından incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farklılık

gözlenmemiştir ($p>.05$). Benzer sonuçlar Türk & Kansu (2023) ve Kızıl (2007)'ın yaptığı araştırmalarda da ortaya çıkmıştır. Yılmaz (2008) ve Terekeci (2010) ise öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarının yaş değişkenine göre farklılaştığı, yaşı daha büyük olan öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulama düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmada ortaya çıkan ve yaşın sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde farklılık oluşturmadığı sonucu, araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin yaş aralıklarının birbirine yakın olması ile ilişkilendirilebilir. Ancak yaş faktörünün rehberlik uygulamaları üzerinde farklılaşmaya yol açtığı sonucuna ulaşan çalışmalar yorumlandığında yaş ile beraber mesleki deneyimin artması, bunların birbiri ile doğrudan ilişkili olması ve zaman geçtikçe birçok uygulama alanı gibi sınıf rehberlik uygulamalarında da daha profesyonel bir seviyeye gelmesi beklenen bir sonuçtur.

Araştırmanın bir diğer değişkeni olan cinsiyet bakımından öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerindeki farklılaşmasına bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı gözlenmiştir ($p>.05$). Ekici vd., (2024), Köse (2022) ve Karayol & Eroğlu (2020) tarafından yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuca karşın Algın (2023) ve Algan (2021) yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının cinsiyete göre farklılaştığını ortaya çıkarmışlardır. Bu sonuçlardan cinsiyetin öğretmenlerin mesleki motivasyonları üzerinde belirgin bir farklılaşma yaratmadığı sonucuna ulaşılabilir. Öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarının cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı ($p>.05$) bu araştırmanın ulaşılan bir diğer sonucudur. Alanyazında benzer sonuçlara ulaşan çalışmalar (Aluede & Egbchuku (2009); Kılıç, 2010; Kızıl, 2007; Kurt, 2020; Öztemel, 2000; Teker, 2007; Türk & Kansu, 2023) mevcuttur. Aynı şekilde Pershing & Demetropoulos (1981); Darakçı (2010); Çilekar (2014); Saltan (2014) da çalışmalarında öğretmenlerin rehberlik uygulamaları üzerinde cinsiyetin anlamlı bir farklılık göstermediğini saptamışlardır. Ancak sınıf rehberlik uygulamalarında cinsiyet bakımından anlamlı bir farklılık tespit eden ve farkın kadın öğretmenler lehine olduğunu ortaya koyan çalışmalar da (Yılmaz, 2008; Terekeci, 2010; Demir, 2010; Aygün, 2016) dikkat çekmektedir. Araştırmalarda ortaya çıkan bu sonuçlar katılımcıların farklılığından kaynaklanmış olabilir. Bu sonuçlara bakılarak cinsiyetin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde belirgin bir farklılık yaratmadığı şeklinde bir yorum getirilebilir.

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının mesleki deneyime göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>.05$). Bu sonuç literatürde mevcut bazı çalışmaların (Karayol & Eroğlu, 2020; Arslantaş vd., 2018; Sarı vd., 2018) sonuçları ile de benzerlik göstermektedir. Nur & Erkılıç (2023) ise mesleki deneyim değişkenine bağlı olarak mesleki motivasyon düzeylerinde farklılaşma olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Mesleki motivasyon düzeyinin meslekte geçirilen süre ile ilişkili olması esasen beklenen bir durumdur. Araştırmada bunun farklılık oluşturmaması çalışmanın katılımcı grubundan kaynaklıdır denilebilir. Araştırmada mesleki deneyimleri bakımından öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarının farklılaşmadığı ($p>.05$) gözlenmiştir. Berkant & Tuncay (2012); Demir (2010); Kılıç (2010); Terekeci (2010); Demir & Can (2015); Kurt (2020); Türk & Kansu (2023) da çalışmalarında mesleki deneyimin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlar araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Ancak Yılmaz (2008), Teker (2007), ve Saltan (2014) ise mesleki deneyimin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlar araştırma sonuçlarını desteklememektedir. Öğretmenlerin mesleklerinde deneyim sahibi oldukça birçok alanda daha yeterli hale geldikleri bilinen bir gerçektir. Bu öğrenciyi tanıma, sabır, ilgi, alana hakimiyet konusunda öğretmenin gelişimiyle doğrudan ilişkilidir. Dolayısıyla bu araştırmada

mesleki deneyimin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucu, araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin çoğunluğunun yakın yıllarda mesleki deneyime sahip olması ile ilişkili olabilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri görev yaptıkları okul kademesi bakımından incelendiğinde okul kademesinin mesleki motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılaşma ($p<.05$) oluşturduğu görülmektedir. Farkın kaynağına bakıldığında, farkın ilköğretim birinci ve ikinci kademe görev yapan öğretmenler arasında ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri lehine olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın sonucunu destekleyen benzer bir sonuç da Sarı vd., (2018) ve Aycan (2020) da araştırmasında ortaya çıkmıştır. Söz konusu çalışmalarda da öğretmenlerin mesleki motivasyonları üzerinde görev yapılan okul kademesinin ilköğretim birinci kademe öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar ilköğretim birinci kademe görev yapan öğretmenlerin hedef yaş grubunun küçük olması, mesleklerini yaparken öğrencilerin yaşantılarında önemli bir etki bırakacaklarına dair düşünceleri, mesleğin gereklerini yapmaları ile ortaya çıkan başarı duygusunun tadılmasıyla oluşacak mutluluk duygusu ve böylece mesleklerini daha çok sevmeye ile ilgisi olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bu sonuç ilköğretim birinci kademesinde öğrencilere ilk günden itibaren, temel becerilere ek olarak sosyal ve psikolojik boyutlarda da çeşitli kazanımlar sağlamış olmanın verdiği mesleki doyum ve dört yıl boyunca genellikle aynı öğrencileri eğitmenin neticesinde ortaya çıkan ilerlemenin öğretmenleri olumlu yönde etkilemesine de dayandırılabilir. Araştırmanın bir diğer değişkeni olan sınıf rehberlik uygulaması için öğretmenlerin görev yaptıkları okul kademesinin istatistiksel bakımdan anlamlı bir etkiye sahip olmadığı tespit edilmiştir ($p>.05$). Benzer bir sonuca Kurt (2020)'un çalışmasında da ulaşılmıştır. Bu durumda sınıf rehberlik uygulamalarının okul kademesine göre değişmediği söylenebilir.

Öğretmenlerin mesleki motivasyonları sahip oldukları eğitim düzeyine göre incelendiğinde alt boyutlar (mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer ile mesleki fedakârlık ve özveri) bağlamında anlamlı bir farklılaşma ($p>.05$) olduğu gözlenmektedir. Her iki alt boyutta da farkın lisans grubu lehine olduğu görülmüştür. Küçükler (2024), Köse (2022) ve Ertürk (2016)'ün eğitim düzeyinin öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılaşma oluşturmadığı şeklinde sonuçlanan çalışmaları bu araştırmanın sonuçları ile örtüşmektedir. Bingöl (2021) ve Arslantaş vd. (2018) ise eğitim düzeyi arttıkça mesleki motivasyon düzeyinin arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç araştırma sonuçları ile çelişmektedir. Farklı araştırmalarda ortaya çıkan bu sonuçlardan eğitim düzeyinin mesleki motivasyon üzerinde belirgin bir etkiye sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Araştırmada öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarının eğitim düzeylerine göre farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır ($p>.05$). Benzer şekilde Terekeci, (2010); Çilekar, (2014) ve Darakcı, (2010) da çalışmalarında öğretmenlerin eğitim düzeyleri ile rehberlik uygulamaları arasında anlamlı bir farklılığa ulaşmamışlardır. Ancak alanyazında bu sonucun aksine eğitim düzeyinin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğunu ortaya çıkaran çalışmalar da mevcuttur. Kurt, (2020) lisansüstü eğitim düzeyine sahip öğretmenlerin, Yılmaz (2008)'da çalışmasında enstitü mezunu öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulama düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Farklılaşan bu sonuçlar için öğretmenlerin eğitim düzeylerinin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığı yorumu getirilebilir.

Araştırmada etkisi incelenen bir diğer değişken branş için sonuçlar incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki motivasyonları üzerinde branşın anlamlı bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında bu sonuca paralel sonuçlara ulaşan çalışmalar (Güleryüz

2017; Urhan, 2018; Çoban, 2019; Köse, 2022) olduğu gibi, bu sonuçlar ile çelişen yani branşın öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna varan araştırmalara (Akman & Durgun, 2022) da rastlanmıştır. Branşın mesleki motivasyon üzerinde branş değişkeninin öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamalarına etkisi incelendiğinde de farkın yine anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>.05$). Benzer bir sonuç Kurt, (2020)'un çalışmasında da ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara göre sınıf rehberlik uygulamalarında branşın bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Araştırmanın odağında yer alan ve öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiye bakıldığında ise orta düzeyde ($r=0.465$) pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Mesleki motivasyon alt boyutları bağlamında “mesleğin yapılmasından duyulan keyif” alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında ($r=0.457$) orta düzeyde pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki; “başkalarının yaşamına sunulan katkı” alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında ($r=0.486$) orta düzeyde pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki; “mesleğe duyulan bağlılık” alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında ($r=-0.056$) negatif yönde ancak anlamlı olmayan ($p=0.296>0.05$) bir ilişki; “mesleğin özellikleri ve mesleğe atfedilen değer” alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında ($r=0.195$) düşük düzeyde pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki; “mesleki fedakârlık ve özveri” alt boyutu ile sınıf rehberlik uygulamaları arasında ($r=0.423$) orta düzeyde pozitif yönde ($p=0,000<0.05$) anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlardan yola çıkarak öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri yükseldikçe sınıf rehberlik uygulamalarının da olumlu yönde arttığı yorumu getirilebilir. Bu kapsamda gerçekleştirilen basit doğrusal regresyon analizi sonuçları da öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin sınıf rehberlik uygulamalarını pozitif yönde anlamlı düzeyde yordadığını göstermektedir. Bu sonuçlar çerçevesinde araştırma hipotezinin doğrulandığı, yani öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri arttıkça sınıf rehberlik uygulamalarının da %29 oranında değişime uğradığı söylenebilir. Alanyazında sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde yordayıcı etkisi incelenen bazı değişkenlere ilişkin çalışmalar mevcuttur. Örneğin; Çilekar (2014) öğretmenlerin sınıf rehberlik uygulamaları üzerinde okul müdürlerinin liderlik uygulamalarının yordayıcı etkilerini incelemiş ve %40 oranında bir değişim etkisine sahip olduğunu tespit etmiştir. Benzer bir çalışmada da Kurt (2020) tarafından gerçekleştirilmiş ve çalışma sonucunda okul yöneticilerinin öğretimsel liderlik davranışlarının sınıf rehberlik uygulamalarındaki değişimin %24'ünü açıkladığını ortaya çıkarmıştır.

Öneriler

Alanyazında öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf rehberlik uygulamaları arasındaki ilişkiyi ele alan bir çalışma mevcut değildir. Bu nedenle ortaya çıkan bu sonuç alana katkı ve ileride yapılacak araştırmalar için önemli veriler sağlamaktadır. Bu araştırma nicel ve tarama yolu ile gerçekleştirilmiştir. Daha derinlemesine veriler elde edilmek üzere araştırmacılar için nitel araştırmalar önerilebilir. Sınıf rehberlik uygulamaları eğitim öğretim sürecinin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. İstenilen başarıya ulaşmanın ön koşullarından biridir. Dolayısıyla öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını arttıracak koşul, kaynak ve eğitimler sağlanabilir. Böylece daha nitelikli sınıf rehberlik uygulamaları işe koşulabilir.

Etik Kurul İzin Bilgisi: Bu araştırma Hakkâri Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 01.07.2024 tarihli 2024/95 -01 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi: Bu çalışmada çıkar çatışması yoktur ve finansman desteği alınmamıştır.

Yazar Katkısı: Makaleye birinci yazar %70 oranında, ikinci yazar %15, üçüncü yazar da %15 oranında katkı sağlamıştır.

Kaynakça

- Ada, Ş., Akan, D., Ayık, A., Yıldırım, İ., & Yalçın, S. (2013). Öğretmenlerin motivasyon etkenleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 151-166. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/32419>
- Algan, H. (2021). *Öğretmenlerin iletişim becerileri ile iş motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Eyüp Sultan ilçesi örneği* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Algın, G. (2023). *Öğretmenlerin mesleki yabancılaşması ve mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Akman, E., & Durgun, B. (2022). Öğretmenlerin meslekî motivasyon ve teknostres düzeylerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(2), 487-500. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1025152>
- Akpınar, A. M., Akpınar, C., Ağbulut, Ü., Püllü, N. D., & Pekince, S. (2024). Mesleki motivasyonun iş tatmini üzerindeki etkisi: öğretmenler üzerinde bir inceleme. *Balkan & Near Eastern Journal of Social Sciences (BNEJSS)*, 10(2). https://www.ibaness.org/bnejss/2024_10_02/04_Akpınar_et_al.pdf
- Aksel, N. (2016). *Ortaokul müdürlerinin dönüşümcü liderlik davranışları ile öğretmenlerin motivasyonu arasındaki ilişki, Samsun ili örneği* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. On Dokuz Mayıs Üniversitesi.
- Aluede, O., & Egboghuku, E. (2009). Teachers' opinions of school counseling programs in Nigerian secondary schools. *Educational Research Quarterly*, 33(1), 42-59. <https://www.proquest.com/openview/df362e6512c93291d3503396db466738/1?cbl=48020&pq-origsite=gscholar> adresinden ulaşılmıştır.
- Arslantaş, H. İ., Tösten, R., & Marakçı, D. B. (2018). Lise öğretmenlerinde mesleki motivasyon unsurları: Karma yöntemli bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 880-895. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.485161>
- Aycan, M. M. (2020). *Öğretmenlerde mesleki motivasyon ile örgütsel vatandaşlık davranışı arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Aygün, G. (2016). *İlkokul öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine yönelik tutumları ile okul iklimi algıları arasındaki ilişki incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Bayrakçeken, S., Oktay, Ö., Samancı, O., & Canpolat, N. (2021). Motivasyon kuramları çerçevesinde öğrencilerin öğrenme motivasyonlarının artırılması: Bir derleme çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(2), 677-698.

- Berkant, H.G., & Tuncay, A. A. (2012). İlköğretim birinci kademedeki sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerindeki yeterlilikleri gerçekleştirme düzeylerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 617-635. https://turkishstudies.net/turkishstudies?mod=makale_tr_ozet&makale_id=15640
- Bingöl, Y. H. (2021). *Eğitim yöneticilerinin eğitim liderliği davranışlarının öğretmenlerin motivasyonlarına etkileri* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Bursalıoğlu, Z. (2002). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., & Çakmak, E. K. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem A Yayıncılık.
- Can, E. & Gündüz, Y. (2016). İlkokullarda çalışan öğretmenlerin, maarif müfettişleri ve okul müdürlerinin yapmış olduğu rehberlik çalışmalarından yararlanma düzeylerinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(1), 1-28. <https://doi.org/10.14527/kuey.2016.001>
- Ceviz, H. (2018). *Toplumdaki öğretmenlik mesleğine ilişkin algı ile öğretmenin mesleki motivasyonu arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Düzce Üniversitesi.
- Çilekar, H. (2014). *Müdürlerin okullardaki rehberlik uygulamalarına yönelik liderliği ile rehberlik uygulamaları arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Çoban, Ö. (2019). *Öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin mesleki gelişime yönelik görüşleri bakımından değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Darakçı, A.C. (2010). *İlköğretim okullarında sınıf öğretmenlerinin etkili rehberlik hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde okul yöneticilerinin etkililik düzeyi (Afyonkarahisar ili örnekleme)* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Demir, M. (2010). *Sınıf rehber öğretmenlerinin rehberlik anlayışları ve rehberliğe yönelik tutumları* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Demir, M., & Can, G. (2015). Sınıf rehber öğretmenlerinin psikolojik danışma ve rehberlik anlayışları ile psikolojik danışma ve rehberliğe yönelik tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 40(179). <http://doi.org/10.15390/EB.2015.3864>
- Dur, B. (2014). *Lise öğretmenlerinin motivasyon düzeyi ve motivasyon düzeyi ile okul kültürü arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Ekici, Ö., Ekici, Y., Konakçı, G., Büyükbahçıvan, E., & Kunt, A. (2024). Okul müdürlerinin yaratıcı liderlik özelliklerinin öğretmenlerin mesleki motivasyonlarına etkisinin incelenmesi. *Journal of Management and Educational Sciences*, 3(2), 128-136. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11639591>
- Ertürk, R. (2016). Öğretmenlerin iş motivasyonları. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 1-15. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/286576>

- Gömleksiz, M. N., & Serhatlıoğlu, B. (2013). Öğretmen adaylarının akademik motivasyon düzeylerine ilişkin görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 173(173), 99-128. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/200445>
- Güleryüz, D. G. (2017). *Öğretmenlerin örgütsel güven seviyeleri ve motivasyon seviyeleri ilişkisinin incelenmesi (Bursa ili Nilüfer ilçesi örneği)*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Güneş, A. (2021). *Okul yöneticilerinin kayırmacı davranışları ile öğretmen motivasyonu arasındaki ilişki (Adıyaman ili örneği)* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Kaçmaz, S. (2020). *Okul yöneticilerinin vizyoner liderlik davranışları ile öğretmen motivasyonu arasındaki ilişki*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Siirt Üniversitesi.
- Karademir, L., & Demirdağ, S. (2023). Uzaktan eğitime yönelik tutum, mesleki motivasyon ve örgütsel iletişim iklimi: Covid-19 pandemisi ve öğretmenler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (56), 346-361.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karayol, M., & Eroğlu, S. Y. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki etik ve mesleki motivasyon durumlarının incelenmesi: Muş İli Örneği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 655-664. <https://doi.org/10.18506/anemon.683076>
- Kılıç, F. (2010). *İlköğretim birinci kademe yönetici, sınıf rehber öğretmeni ve rehber öğretmenin rehberlik görevleri ile ilgili bilgi düzeyi ve okul rehberlik hizmetleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Kızıllı, D. (2007). *Ortaöğretim kurumlarındaki rehber öğretmenlerin ve sınıf rehber öğretmenlerin sınıf içi rehberlik etkinlikleri ile ilgili görüşleri* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Köse, M. F. (2022). Okul dışında çalışan öğretmenlerde mesleki motivasyon: rehberlik ve araştırma merkezleri üzerine bir inceleme. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 56(56), 60-75. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.1050838>
- Kurt, E. (2020). *Okul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışları ile sınıf rehber öğretmenlerinin rehberlik uygulamaları arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.
- Kurt, B. (2013). *İlkokul ve ortaokul yöneticilerinin öğretim liderliği davranışlarının öğretmen motivasyonuna etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Küçükler, Ş. (2024). *Özel eğitim öğretmenlerinin çevresel yoksunluk düzeyleri ile mesleki motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- MEB, (2018). *Rehberlik ve araştırma merkezi kılavuzu*. Özel Eğitim Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Rehberlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_01/17234231_ram_kilavuzu_2018.pdf

- Nur, K., & Erkiş, T. A. (2023). Öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile örgütsel adalet algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 76-100. <https://doi.org/10.48066/kusob.1253710>
- Özdemir, M., & Yirmibeş, A. (2016). Okullarda liderlik ekibi uyumu ve öğretmen performansı ilişkisinde iş doyumunun aracı etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(2), 323-348. <https://doi.org/29793/320352>
- Öztemel, K. (2000). *Kendini ayarlama becerilerini algulamaları farklı öğretmenlerin rehberlik anlayışlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Pershing, J. A., & Demetropoulos, E. G. (1981). Guidance and guidance systems in secondary schools: The teacher's view. *The Personnel and Guidance Journal*, 59(7), 455-459.
- Polat, S. (2010). *Okul öncesi yöneticilerinin kullandıkları yönetsel güç kaynaklarına ilişkin öğretmen algıları ile öğretmen motivasyonu arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Saltan, E. (2014). *İlk ve ortaokullarda sınıf rehber öğretmenlerinin rehberlik faaliyetlerinde karşılaştığı zorluklar* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Sarı, M., Yıldız, E., & Canoğulları, E. (2018). Öğretmenlerin algıladıkları müdür yönetim tarzı ile mesleki motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(10), 188-208. <https://doi.org/10.20860/ijoses.467606>
- Satan, Ş. (2021). *Örgüt sağlığı ile mesleki motivasyon arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi.
- Taneri, G. (1986). *Orta dereceli okullarda rehberlik ve uygulanması*. İstanbul: Er-Diz Yayıncılık.
- Teker, A. (2007). *İlköğretim I. kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin rehberlik görevleri ile ilgili görüşleri ve uygulamaları* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi
- Terekeci, P. (2010). *İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin rehberlik uygulamaları ve öğretmen yeterlilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Uşak Üniversitesi.
- Türk, N., & Kansu, C. Ç. (2024). Sınıf öğretmenlerinin sınıf rehberliği uygulamaları: bir karma yöntem araştırması. *Trakya Eğitim Dergisi*, 14(1), 207-225. <https://doi.org/10.24315/tred.1340101>
- Türk Dil Kurumu (2018). *Güncel Türkçe sözlük*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts
- Urhan, F. (2018). *Öğretmenlerin motivasyon düzeylerine etki eden değişkenlerin analizi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Yeşilyaprak, B. (1999). Sınıf öğretmenlerinin rehberlik açısından rol ve işlevleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 144(27), 30. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/144/yaprak.htm
- Yeşilyaprak, B. (2005). *Eğitimde rehberlik hizmetleri*. Ankara: Nobel Yayınları.

- Yılmaz, R. (2008). *Orta öğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin sınıf rehberlik çalışmaları ile ilgili uygulamalarının araştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Yılmaz, E., & Aslan, H. (2013). Öğretmenlerin iş yerinde yalnızlıkları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(3), 59-69. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/209633>
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. baskı.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Summary

Introduction

In all professional groups, loving one's profession, being happy while practicing one's profession, and making an effort to evaluate and improve oneself to do better are quite effective in increasing the individual's productivity. This effort that the individual puts in is closely related to his/her motivation.

A person who loves his/her profession, is satisfied with the work he/she does, and is focused on success can make the maximum contribution to the increase in productivity in the institution he/she works for. This situation is valid for teachers as well as all professional groups. In fact, the level of professional motivation and the performance he/she will demonstrate for an individual practicing the teaching profession, the individuals he/she will train, and their contributions to them will significantly affect them.

In addition to conducting a lesson in schools, teachers are also responsible for fulfilling some other duties and responsibilities. One of these is class guidance practices. Class guidance practices are a practice carried out from kindergarten to the end of secondary education. In addition to the knowledge and skills provided to individuals throughout their educational life, guiding them in line with their potential, talents and interests, and providing professional service in the decision-making process are now an inseparable part of education. The modern person is a person who adapts well to his/her environment and realizes himself/herself. Education aims to prepare such an environment for people (Taneri, 1986, p. 3). Guidance activities support primary and secondary education programs, which aim to educate individuals according to their interests and talents, and aid in their healthy development and adaptation to school and the outside environment.

There are many factors that enable teachers to continue their classroom guidance practices in an efficient and qualified manner; such as attitude towards the profession, professional satisfaction, professional motivation. The decision to conduct this research was based on the close relationship between professional motivation and the success rate in classroom guidance practices.

The aim of this research is to examine the effect of teachers' professional motivation levels on classroom guidance practices. In this context, the research questions are “What is the level of teachers' perceptions of their professional motivation and classroom guidance practices?”, “Do teachers' professional motivation levels and perceptions of classroom guidance practices differ according to age, gender, professional experience, school level, education level

and branches?”, “Is there a significant relationship between teachers' professional motivation levels and classroom guidance practices?”, “Do the professional motivation levels of teachers significantly predict classroom guidance practices?”

Method

In the study, the correlational survey model as one of the quantitative research models was used. The participants of the study were teachers working in primary, secondary and high schools affiliated to the Ministry of National Education in Hakkari province, which were reached using the easily accessible sampling method. The "professional motivation scale" and the "teachers' guidance practices scale" were used as data collection tools. In the analysis of the data, independent groups t-test was used to determine whether there were differences in terms of gender and education level, and one-way analysis of variance (ANOVA) was used to determine whether there were differences in terms of age, professional experience and branch variables. We applied the Pearson product-moment correlation test to determine the relationship between teachers' professional motivation levels and classroom guidance practices. Additionally, we conducted a simple linear regression analysis to determine whether teachers' professional motivation levels predicted their classroom guidance practices

Findings

Teachers' professional motivation did not show any significant difference in terms of age, gender, professional experience and branch variables. Significant differences were observed in terms of the school level they worked at and their education level. Teachers' classroom guidance practice levels were also found to be high and did not show any significant difference in terms of age, gender, professional experience, school level they worked at, education level and branch. The relationship between teachers' professional motivation and classroom guidance practices ($r=0.423$) was found to be moderate, positive ($p=0.000<0.05$) and significant.

Results and Discussion

According to the obtained data; teachers' professional motivation was determined at a high level. This result is also consistent with the study results of Ekici et al., (2024). We observed significant differences in the school level they worked at and their education level. Kurt (2020) found teachers' perceptions of classroom guidance practices to be at a moderate level in his research. Professional motivation levels did not show a significant difference in terms of age. A similar result was also found in the studies of Karayol and Eroğlu (2020). Class guidance practices did not show a significant difference in terms of age. Yılmaz (2008) and Terekeci (2010) concluded that older teachers had higher levels of classroom guidance practices. It was observed that there was no significant difference in professional motivation levels in terms of gender. Similar results were reached in the study conducted by Köse (2022). It was observed that classroom guidance practices did not differ significantly by gender. There are studies in the literature that reached similar results (Kurt, 2020; Türk and Kansu, 2023). Professional motivations did not differ significantly by professional experience. This result is also consistent with the results of some studies in the literature (Arslantaş et al., 2018; Sarı et al., 2018). It was observed that classroom guidance practices did not differ in terms of professional experience. Türk and Kansu (2023) also reached similar results. Examining the professional motivation levels of teachers by school level revealed a significant difference, favoring primary school teachers over those in secondary schools. A similar result was also revealed in the research of Yıldız and Canoğulları (2018) and Aycan (2020). The school level in which teachers worked did not create a

significant difference for classroom guidance practices. Kurt (2020) also reached a similar result. When examined in terms of education level, it was observed that there was a significant differentiation ($p > .05$) in the context of sub-dimensions (characteristics of the profession and the value attributed to the profession and professional sacrifice and devotion). It was seen that the difference in both sub-dimensions was in favor of the undergraduate group. Examining the results for the branch revealed no significant difference. There are parallel results to this result in the literature (Güleryüz 2017; Urhan, 2018). It was revealed that class guidance practices did not differ according to education levels. Similar results were reached by Çilekar, (2014) and Darakcı, (2010). Branch did not create a significant difference on professional motivation. Similar results emerged in the studies of Çoban, (2019) and Köse, (2022). Branch did not create a significant effect on class guidance practices. A similar result emerged in the study of Kurt, (2020). When the relationship between the professional motivation levels of teachers and class guidance practices was examined, it was seen that there was a significant relationship at a moderate level ($r = 0.465$) and in the positive direction ($p = 0.000 < 0.05$).